

Марія Іваннікова,
зав. відділу НБУВ

ШЛЯХИ ВВЕДЕННЯ У НАУКОВИЙ ОБІГ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ ВІДДІЛУ БІБЛІОТЕЧНИХ ЗІБРАНЬ ТА ІСТОРИЧНИХ КОЛЕКЦІЙ НАЦІОНАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО

На прикладі відділу бібліотечних зібрань та історичних колекцій – одного з найбільших за обсягом фонду Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського – поетапно простежено шляхи формування інформаційних ресурсів та введення їх у науковий обіг, представлено технологію створення інформаційного ресурсу як одного із засобів надання інформації про склад колекцій та зібрань, акцентовано на проблемах уведення в науковий обіг за допомогою новітніх технологій інформаційних ресурсів відділу.

Сукупність знань про матеріальний і духовний світ, про закономірності й тенденції його розвитку, управління цими знаннями акумулюються у поняттях «інформація» та «інформаційні ресурси», хоча «ресурсом» у сучасному розумінні цього слова інформація стала не так давно.

На сучасному етапі суспільного розвитку інформатизація стала центральним соціально-економічним процесом в усіх розвинутих країнах. Науково-технічна революція сприяє різкому зростанню ролі такого ресурсу сучасності, як інформаційний. Інформація, як один з видів ресурсів, зафіксована на матеріальних носіях наукових знань. Таким чином, наукова бібліотека володіє матеріальними носіями наукових знань.

Інформаційні ресурси – документи і масиви документів в інформаційних системах (бібліотеках, архівах, фондах, банках даних, депозитаріях, музейних сховищах тощо). Інформаційна система – сукупність організаційних і технічних засобів для збереження та обробки інформації з метою забезпечення інформаційних потреб користувачів.

Основу інформаційних ресурсів складають результати наукових досліджень, які дають змогу створювати та використовувати технічні та наукові ідеї, зафіксовані в різних документах і виданнях. Як особливу частину виділяють активні інформаційні ресурси, тобто доступні для автоматизованого пошуку, зберігання та обробки (програми, бази даних,

бази знань, документи тощо) й для широкого користування. Ефективність використання інформаційних ресурсів визначається відношенням активної їх частини до загального обсягу інформаційних ресурсів.

Інформація, яку отримують науковці, аналізуючи існуючі інформаційні ресурси, є важливим фактором при розробці нових наукових пошуків, ідей і програм для її подальшої експлуатації у науковій сфері.

Незважаючи на відмінності окремих видів інформації (технічної, економічної, соціальної, політичної, культурної тощо), усім їм притаманні загальні властивості, які визначають інформацію як особливий продукт людської діяльності поряд з матеріальними благами та послугами. У процесі використання інформаційних ресурсів вони (ресурси) не скорочуються, а навпаки, – збільшуються, але їх невикористання призводить до швидкого знецінення й старіння, а це, в свою чергу, – до втрати актуальності такого виду ресурсів, тому найважливішою вимогою до інформації є її своєчасність. За умов інформаційної революції першою і необхідною умовою існування інформаційних ресурсів є їх постійне оновлення, розширене відтворення. Найменша затримка в нагромадженні та оновленні інформації призводить до її відставання, втрати високих позицій у певній галузі науки.

Становлення й розвиток інформації як ресурсу – процес історичний. Він почався з виникнення людини і суспільства. Обмежені фізичні можливості людини щодо нагромадження, запам'ятовування та передачі знань викликали появу й розвиток технічних засобів масової інформації й зв'язку. Найбільш знаменні етапи на шляху розвитку інформатизації суспільства – поява писемності, книгодрукування, пошти, періодичної преси, фотографії, звукозапису, радіо, телеграфу, телебачення. Революційне значення для розвитку інформаційної індустрії мало створення ЕОМ. Проте, попри неосяжність інформаційних ресурсів індустріальної чи постіндустріальної цивілізації, на одного жителя планети припадає всього декілька сот мільйонів знаків інформації, або ж, простіше кажучи, декілька книг середньої величини.

Сучасний науковий співробітник регулює наповнення БД та необхідність їх включення до наукового обігу, спираючись на свої завдання, досягнення сучасної науки та аналізуючи попит користувачів.

Інформаційні системи (далі – ІС) здавна знаходять (в тому чи іншому вигляді) досить широке застосування в життєдіяльності людства. Це пов'язано з тим, що для існування цивілізації необхідний обмін інформацією як між окремими членами і колективами суспільства, так і між різними поколіннями. Найдавнішими і найпоширенішими ІС

вважаються бібліотеки. Здавна в бібліотеках збирають книжки (або їх аналоги), зберігають їх, дотримуючись правил, створюють каталоги різного призначення для полегшення доступу до книжкового фонду. Видаються спеціальні журнали та довідники, що інформують про нові надходження, ведеться облік видачі.

Найстаріші ІС повністю базувалися на ручній праці. Пізніше з'явилися різні механічні пристрої для обробки даних (наприклад, для сортування, копіювання, асоціативного пошуку, тощо). Наступним кроком стало впровадження автоматизованих інформаційних систем (АІС), тобто систем, де для забезпечення інформаційних потреб користувачів використовується ЕОМ зі своїми носіями інформації. В наш час розробляється і впроваджується велика кількість найрізноманітніших АІСів з широким спектром використання.

Залежно від ступеня (рівня) автоматизації виділяють ручні, автоматизовані й автоматичні інформаційні системи.

Ручні ІС характеризуються тим, що всі операції з переробки інформації виконуються людиною.

Автоматизовані ІС: частина функцій (підсистем) керування або опрацювання даних здійснюється автоматично, а частина — людиною.

Автоматичні ІС: усі функції керування й опрацювання даних здійснюються технічними засобами без участі людини (наприклад, автоматичне керування технологічними процесами).

Сфера застосування інформаційної системи – наукові дослідження. Одне із основних завдань – автоматизація діяльності науковців, які зацікавлені в користуванні нашими інформаційними ресурсами, а також автоматизація аналізу статистичної інформації. Наприклад, на сьогодні інформаційна система Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (далі – НБУВ) за класифікацією інформаційних систем є ручною та частково стає автоматизованою.

Науково-інформаційна діяльність у її повному циклі – це вплив спостерігача (інформатора, коментатора, аналітика) на об'єкт (споживача) шляхом вироблення на базі первинних інформаційних джерел (інформаційних ресурсів) нової інформації, яка обумовлює утримання об'єкта в існуючому (вихідному) положенні і разом з тим переводить його у новий стан (досягнення нової цілі). Як бачимо, її основу становлять Інформаційні ресурси – довідково-інформаційний фонд, система каталогів і картотек, автоматизовані бази і банки даних, довідкова і бібліографічна продукція тощо, які дозволяють вирішувати проблеми інформування, а також професійні кадри аналітиків-коментаторів.

Вся науково-інформаційна діяльність поділяється на два процеси: перший – вироблення на основі інформаційних ресурсів нових знань (або нових інформаційних ресурсів), спеціально оброблених, перетворених на релевантний сигнал. Ефективність цього процесу залежить від трудових і матеріально-енергетичних затрат фахівця з урахуванням його ентропії; другий – взаємодія отриманих нових знань чи інформаційних ресурсів зі споживачем, тобто перетворення інформаційних ресурсів на інформаційний продукт. Результативність цього процесу залежить від затрат споживача.

Якщо в загальних рисах інформація – це повідомлення певних знань чи відомостей, то інформаційні ресурси – це знання в інформаційному вираженні через певні коди (ідеї, мисленнєві образи тощо), тобто об'єктовані або закодовані (подані семантично) за допомогою слів, символів чи інших знаків і перетворені у інформаційне повідомлення. При цьому інформація – особливий вид ресурсів з особистими характеристиками, що відрізняють їх від інших видів ресурсів. Ці ресурси сприяють виробленню і реалізації різноманітних наукових, управлінських чи будь-яких інших рішень і розглядаються з інформаційного боку, з інформаційної складової. В узагальненому вигляді інформаційні ресурси – це вся та проміжна інформація, що лежить в основі ланцюжка, який завершується досягненням поставленої цілі чи мети. Робочий фактор інформаційних ресурсів – це не просто людські знання, а праця людей в сукупності з іншими матеріальними ресурсами і витратами, які формують повідомлення.

Питання інформаційних ресурсів у виробничій сфері і їх вплив на економіку підприємств досить добре вивчене. Інформаційні ж ресурси невиробничої сфери – освіти, культури, мистецтва, науки, їх використання, реалізація і вплив на функціонування цих галузей майже не досліджені через відсутність наявних показників їхнього впливу на діяльність установ і організацій.

Основою інформаційної продукції є інформаційні технології, функціональне призначення яких – переробка інформації і вироблення нових знань відповідно до поставлених цілей.

Інформаційні технології (далі – ІТ) – особливий історичний феномен. До другої половини ХХ ст. цього поняття не існувало. Попередня історія людства характеризується немашинною інформаційною технологією, заснованою на використанні природної інформаційної «потужності» інтелекту (ця потужність обмежена здатністю людини сприймати інформацію і виконувати певну кількість логічних операцій за секунду), а

також простих приладів ремісничого характеру (письмового приладдя, конторських рахівниць тощо). Така інформація базується на природних носіях інформації (мозку людини) чи штучних (папері).

Історія розвитку способів збору, збереження, переробки і передачі інформації та її видів тісно пов'язана з історією науково-технічного розвитку суспільства. Кожна наступна технологія інформаційного процесу повністю не витісняла попередню, а, займаючи певне місце в ньому, розширювала весь технологічний арсенал інформації і зв'язку – від усного слова – до друкованого, від книги – до персонального комп'ютера. Іншими словами, «паперова» технологія отримання, переробки і передачі інформації в наш час доповнилася електронною, комп'ютерною.

Отже, інформаційна технологія – це комплекс взаємопов'язаних технологічних процедур і операцій збору, переробки, аналізу, узагальнення, передачі, збереження, організації пошуку, оновлення і надання інформації. Вона має три рівні:

- 1) екстенсивний – інформація, яка отримується, не переробляється, а передається;
- 2) інтенсивний – наявні певні операції відбору, систематизації чи групування інформації;
- 3) революційний – на основі інформаційного ресурсу формуються принципово нові знання.

За матеріальним носієм інформаційна технологія поділяється на природну, паперово-механізовану і автоматизовану.

Природна технологія характеризується тим, що роль зберігача знань і каналів передачі інформації виконують досвідчені люди, – накопичують знання, систематизують, аналізують, вибудовують їх в логічну структуру, користуючись ресурсами людського мозку і мовою. Така інформація недовговічна і часто зазнає викривлень у процесі передачі. Природна технологія за своєю суттю є знанням і лише при передачі його іншій людині стає інформацією.

Паперово-механізована технологія – накопичення, збереження і передача інформації за допомогою знакових систем. Вона вже є суто інформацією.

Автоматизована технологія може виступати в ролі накопичувача, зберігача і передавача як знань, так і інформації, але в межах, запрограмованих людиною.

Перехід до комп'ютерної технології значно розширив інформаційні можливості сучасних інформаційних технологій, але не виключає традиційних її форм.

Елементами творчих інформаційних технологій можуть бути лише бази знань. База знань, на відміну від бази даних, – «мислячий», творчий продукт, здатний удосконалюватися. У цьому випадку зв'язок між фактами, ідеями, філософськими істинами рухливий і змінюється при вирішенні кожної конкретної задачі. Великий обсяг інформації логічно виводиться з малої кількості фактів (ідей) за допомогою механізму логічних висновків. Тому ЕОМ чи ПК для інформаційних потреб має вибрати на базі введених у неї знань необхідну інформацію, «осмислити» її відповідно із заданим питанням (потребою), зробити логічні висновки і відповісти, – тобто повинна реалізуватися функція інтелекту, включаючи функцію абстрактного мислення. На сьогодні такі технології лише розробляються.

Методи обробки інформації самі є інформацією, тому на сьогодні є багато ототожень інформації з комп'ютеризацією, що не одне й теж. Автоматизовані інформаційні технології просто витісняють паперові носії і слугують вагомим помічником для виробників інформації.

Всі технологічні процеси поділяються на два види, а саме: на організовані за функціональним (поопераційним) і за предметним (лінійним) принципами. У першому випадку технологічний процес розбивається на низку операцій і кожна операція закріплюється за певним виконавцем, у другому – будується за принципом замкнутого циклу, тобто одна людина виконує всі технологічні процеси.

В умовах бібліотеки і невеликої кількості працівників у службі інформації практично використовується функціональний (поопераційний) принцип технологічного ланцюжка, що обумовлено його структурою. Приміром, підготовка будь-яких інформаційних продуктів чи послуг проходить операції, які виконуються різними працівниками: бібліограф за довідково-бібліографічним апаратом бібліотеки формує перелік документів, що потім відбираються в книгосховищі і видаються інформатору, який вже безпосередньо його опрацьовує. Таким чином, у технологічному процесі отримання первинних джерел інформації є три ланки: бібліограф – працівник книгосховища – працівник столу видачі. Але якщо дивитися глибше, то значно більше: цьому передують комплектування фонду, його облік, каталогізація, розподіл і розстановка, а лише потім – вище перераховане.

Певне відставання у розробці теоретико-методологічних питань сучасного бібліотекознавства від науково-прикладних здобутків бібліотечно-інформаційної галузі цілком закономірне, оскільки технологічні, методичні та організаційні проблеми входження бібліотек як рівноправних науково-інформаційних партнерів у суспільство, що стрімко

розвивається, вимагає концентрації фахових зусиль саме у конкретно-практичному напрямі. Настав час осмислити з теоретичної та методологічної точки зору здобутки бібліотечної науки.

Основним завданням НБУВ є формування зібрання, наукове опрацювання національних інформаційних ресурсів, задоволення інформаційних потреб користувачів, збереження документальної спадщини, науково-інформаційне забезпечення загальноосвітнього процесу та популяризації знань.

Результат наукових досліджень є базою для створення інформаційних ресурсів, що в свою чергу дають змогу проводити подальшу наукову та аналітичну роботу, використовувати наукові ідеї, зафіксовані як результат у різних документах та виданнях. Інформація як особливий продукт людської діяльності має бути своєчасною та регулярно оновлюватись.

Колекційні фонди відділу бібліотечних зібрань та історичних колекцій НБУВ (далі – ВІК) представлені переважно історичними бібліотеками та зібраннями дореволюційних установ, історичних діячів та інших родових колекцій, зібраних у бібліотеки за певними видовими або тематичними ознаками. Документів у складі історико-культурних фондів налічується майже дев'ятсот тисяч.

Один із наукових напрямів, який розробляють науковці НБУВ, – історичні бібліотеки та спеціалізовані книжкові колекції відділу бібліотечних зібрань та історичних колекцій як історико-культурне джерело. Основна мета дослідження – вивчення питань походження, історії побутування, змісту унікальних фондів, створення традиційних та електронних інформаційних ресурсів історико-культурного змісту, що мають загальнонаціональне значення. У зв'язку із завданнями, що поставлені перед бібліотеками – науковим забезпеченням створення Державного реєстру національного культурного надбання України, розвитком науково-інформаційної діяльності та інформаційної бази для наукових досліджень в соціогуманітарній сфері, включенням нового історико-культурного знання до системи історичних знань – всі ці питання вирішуються комплексно та у взаємозв'язку.

На сьогоднішній день інформаційні ресурси ВІК не є достатньо активними. Інформація, що міститься у фонді, недоступна для автоматизованого пошуку, відсутні готові БД. Відповідно і ефективність використання інформаційних ресурсів є невисокою (відносно активної частини до загального обсягу інформаційних ресурсів ВІК).

Обробка інформаційних ресурсів ВІК та включення їх до інформаційної системи є перспективним напрямом роботи, зважаючи на кількість фонду та його зміст.

Розглянемо шлях уведення у науковий обіг фрагменту бібліотеки Маріупольської Олександрівської гімназії (1875–1918).

У фонді були виокремлені документи, що мали ознаки приналежності до колекції. Таких документів виявилось 749 одиниць.

Згідно з «Інструкціями про книжковий фонд відділу бібліотечних зібрань та історичних колекцій НБУВ» вони були розставлені за шифрами Маріупольської гімназії, що збереглися (систематична розстановка).

Після розстановки фонду виокреслилась систематизація бібліотеки, виявлені лакуни.

Таким чином, сформувавши тільки історико-культурний фонд (далі – ІКФ) за ознаками колекції, маємо інформацію про кількість і склад. Проаналізувавши інформацію, можемо зробити висновки:

- фонд надійшов до бібліотеки у невеликому обсязі порівняно із тією бібліотекою, що зберігалася у Маріупольській Олександрівській гімназії, саме тому цей ІКФ класифікується як «фрагмент бібліотеки»;
- репертуар книг відповідає класичній гімназичній бібліотеці, але є неповним;
- у бібліотеці було, як мінімум, чотирнадцять відділів та періодичні видання;

Закінчивши процес розстановки фонду, треба взяти його на облік, тобто провести інвентаризацію кожної одиниці зберігання, записати до інвентарної книги, внести до БД. Після цього ми володіємо ще повнішою інформацією та маємо можливість вести автоматизований пошук, швидко створити каталоги на фонд (топографічний, алфавітний, систематичний), виявити кількість примірників видань.

Завершивши бібліотечно-бібліографічну обробку ІКФ та маючи первинну інформацію про фонд, можна розпочинати суто наукову роботу.

Аналізуючи печатки, штампи та записи, робимо висновки про походження книг та їх долю. Книги з бібліотеки в різні часи перебували у власності Маріупольської Олександрівської чоловічої гімназії, Маріупольського музею краєзнавства, різних підрозділів НБУВ, проходили у 1943 р. облікову перевірку.

Бібліотека була розпорощена за тематичною ознакою, оскільки інших відділів, окрім літературного, історичного, медичного, психологічного у фондах ВІК немає, а репертуар книг гімназичної бібліотеки передбачає наявність книг з набагато ширшої тематики.

Оправа більшості книжок має на корінці тиснення «БМГ», що означає «бібліотека Маріупольської гімназії», тобто всі книжки були оправлені або

у палітурній майстерні Маріупольської гімназії, або оправа зроблена на її замовлення.

Таким чином, наведено приклад наявності інформаційного ресурсу у фондах НБУВ, його аналіз, обробка та отримання інформації, виходячи тільки з бібліотечно-бібліографічної обробки ІКФ.

Для більш повного збору інформації про конкретну бібліотеку треба провести історико-архівний та книгознавчий розшук.

Науково-дослідна діяльність ВІК пов'язана з розвитком споріднених історичних та філологічних допоміжних дисциплін, об'єктом вивчення яких є книга (книгознавство, бібліотекознавство, бібліографія, історія літератури, джерелознавство).

Основна увага приділяється проблемі встановлення походження бібліотек та окремих колекцій, методів організації, опису та форм використання.

Практичні результати наукової діяльності ВІК спрямовані на створення методу опису, підготовку масивів інформації для Державного реєстру національного культурного надбання України на рівні колекцій та зібрань, науково-методичних та науково-довідкових інформаційних видань, які найбільш актуальні для сучасного духовного розвитку України, запровадження зведеної бази даних на ІКФ НБУВ.

Немає необхідності доводити, що розвиток інформаційних ресурсів та проблема дослідження їх трансформації, введення в науковий обіг ІКФ і, насамперед, спеціалізованих фондів – колекцій, меморіальних бібліотек та зібрань є одним з актуальних питань сучасної науки, зокрема бібліотечної. Особлива роль у таких дослідженнях належить тим бібліотекам, де сконцентровані найбільш значні та різноманітні фонди.

Сьогодні, у час розвитку високошвидкісних інформаційних та соціальних технологій, питання історії бібліотечних зібрань та їх реконструкція виходять за рамки вузькоспеціалізованих завдань бібліотек, що пов'язані з обліком фонду або створенням пошукового апарату. Відбувається розширення культурологічних функцій бібліотек: ретроспективні фонди розглядаються як самостійний об'єкт вивчення, особливо історичних бібліотек, що створенні минулими поколіннями як невід'ємна частина сучасної історії науки, культури, освіти.

У зв'язку з цим виникає ціла низка питань, що стосуються процедури обліку, наукового опису, державної реєстрації як об'єктів національного спадку, визначення їх загального статусу у комплексі бібліотечних фондів, а також необхідності розвитку книгознавчих методів дослідження колекцій як цілісного історичного факту, явища культури.

Розробка єдиних науково-методичних підходів до визначення цінності та місця у культурі колекційних фондів, різноманітних за видами, типами, складом, що зберігаються у наукових бібліотеках, їх облік, опис, науково-інформаційна презентація (перш за все у вигляді науково-довідкового апарату) є, за всієї простоти формулювання умови завдання, складними науковими проблемами, вирішення яких у кожному конкретному випадку має індивідуальні особливості.

З іншого боку, великі масиви дореволюційних книг, що зібрані у НБУВ унаслідок націоналізації, не були організовані, часто зберігалися у фондах концентрації без належного обліку, на них у більшості випадків не існувало кваліфікованого науково-довідкового апарату, який би відповідав вимогам сучасності. Виникла проблема наукової організації та наукового використання цих фондів, введення цих нематеріальних інформаційних ресурсів у соціокультурний процес. Унаслідок переміщення цих фондів у період націоналізації, вони часто накопичувалися у сховищах без необхідного документального оформлення та без пошукового апарату, що й досі ускладнює поставлену задачу.

У процесі дослідження питання про взаємозв'язки системи науково-довідкового апарату та створення методичної основи для підготовки довідників нового покоління трьох рівнів (паспорта фонду, наукового довідника, державного реєстру) з орієнтуванням на створення електронних ресурсів було узгоджено, що всі три рівні опису базуватимуться на загальній структурі опису, однак із різним ступенем глибини подачі інформації. Такі підходи дають можливість створення системи науково-інформаційних ресурсів, що включає паспортну систему обліку історичних бібліотек, колекцій та зібрань, наукові каталоги та довідники по колекційного рівня, бази даних, а також дозволяє затвердити систему реєстраційного опису фондів для включення до Державного реєстру національного культурного надбання України.

Таким чином, при створенні системи інформаційних ресурсів та їх експлуатації чи використанні необхідно враховувати низку складових, починаючи від соціально-економічних і завершуючи питаннями еволюційного розвитку системи їх організації та експлуатації, оскільки вони є основою інформаційних технологій, у результаті яких створюється інформаційна продукція.

Список використаних джерел

1. *Воскобойнікова-Гузєва, О. В.* Дискусійні питання розвитку теорії і методології бібліотекознавства // Бібліотечний вісник. – 2007. – № 2. – С. 3–9.
2. *Дубровина, Л. А.* Классификация и научно-информационное описание коллекций и собраний в Национальной библиотеки Украины имени В. И. Вернадского // Библиотеки национальных академий наук: проблемы функционирования, тенденции развития: Научно-практический и теоретический сборник. Выпуск 5. – Киев, 2007. – С. 58–80.
3. www.uk.wikipedia.org.
4. www.realbookz.com.
5. www.zakon.rada.gov.ua

УДК 027.54(477):025.171:004

Наталія Порохницька,
мол. наук. співробітниця,
аспірант НБУВ

ФОРМУВАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ РЕСУРСІВ НА ДОКУМЕНТИ АРХІВНОГО ФОНДУ АКАДЕМІКА М. В. ПТУХИ

У статті розглядається процес формування електронних ресурсів на документи архівного фонду академіка НАН України Михайла Васильовича Птухи і пов'язані з цим проблеми. Подана інформація про створення електронної бази даних Інституту архівознавства НБУВ на документи особових фондів видатних вчених України.

В епоху розвинутого інформаційного суспільства, інформаційних технологій, комунікаційних мереж, засобів зв'язку постає питання розширеного доступу до різноманітної наукової інформації. Сучасні новітні технології все більше відіграють важливу роль у науково-пошуковій роботі. За їх допомогою є можливість віднайти, швидко переглянути та опрацювати величезні обсяги інформації.

З появою новітніх інформаційних технологій та розвитком сучасного інформаційного суспільства виникла необхідність організації та розробки ефективної політики щодо створення та формування електронних ресурсів на документи архівних фондів для зручності у користуванні, швидкості обробки, компактності та обліку даних.

У процесі інтеграції інформаційних ресурсів країни в єдине загальнодоступне інформаційне поле формування проблемно-орієнтованих інформаційних просторів та комплексного вирішення питань забезпечення якісно нового рівня інформаційного обслуговування дослідників, питання формування електронних ресурсів набуває великого значення. Саме вони можуть забезпечити технічну та ресурсну базу для вдосконалення архівно-інформаційних ресурсів та інтеграції України в світову інформаційну інфраструктуру. Необхідно зауважити, що в нових умовах економічного розвитку країни електронні ресурси виконують роль повноцінних учасників інформаційного ринку в новому технологічному й інформаційному середовищі.

На сучасному етапі розвитку архівної справи питання використання інформаційних ресурсів Національного архівного фонду України (далі –